

BERR

Department for Business
Enterprise & Regulatory Reform

**AGENTŪRŲ PASAMDYTI DIRBANTIEJI -
ŽINOKITE SAVO TEISES**

Šio informacinio leidinio tikslas yra suteikti bendro pobūdžio informaciją apie Didžiojoje Britanijoje veikiančių įdarbinimo agentūrų veiklą reguliuojančius įstatymus. Kiekvienam įdarbinimo agentūros įdarbintam dirbančiajam yra svarbu žinoti savo teises ir taisykles, kuriomis privalo vadovautis teikdamos savo paslaugas agentūros, taip pat svarbu žinoti, kaip pateikti nusiskundimą.

Šiame informaciniame leidinyje yra apžvelgti tik pagrindiniai dalykai, jis neturėtų būti laikomas autoritetinga įstatymų interpretacija.

Turinys

- 4 Kas yra įdarbinimo agentūra?
- 4 Veiklą reguliuojančios taisyklės – ką reikėtų žinoti
- 6 Jūsų, kaip agentūros įdarbinto dirbančiojo, teisės – kiti įstatymai
- 7 Įdarbinimo agentūrų standartų inspekcija – mūsų veikla
- 7 Konfidencialumas ir informacijos atskleidimas
- 8 Kaip pateikti skundą
- 8 Kaip su mumis susisiekti
- 8 Naudingi kontaktai

Kas yra įdarbinimo agentūra?

“Įdarbinimo agentūra” arba “agentūra” yra terminas, naudojamas dviejų specifinių darbo ieškojimo veiklos rūšių apibūdinimui:

“**Įdarbinimo agentūra**” suranda darbą darbo ieškantiems žmonėms, kuriuos įdarbina ir kuriems moka darbdaviai. Toks darbas yra dažnai vadinamas “nuolatiniu darbu”, kadangi darbininką priėmus į darbą, jis tampa įmonės, kurioje dirba, dirbančiuoju.

“**Įdarbinimo verslas**” įdarbina arba priima į darbą darbo ieškantį žmogų pagal darbo sutartį, ir jis dirba prižiūrimas kito asmens. Toks darbas yra vadinamas “laikinu agentūros darbu” arba “temping”. Tokiu būdu įdarbintiems dirbantiesiems mokės agentūra, o ne įmonė, į kurią jie buvo priimti dirbti.

Veiklą reguliuojančios taisyklės – ką reikėtų žinoti

Kaip pagal įstatymus gali ir kaip negali elgtis agentūros

Agentūra privalo:

- Raštiškai pateikti įdarbinimo sąlygas, prieš suteikdama bet kokias darbo ieškojimo paslaugas.
- Sumokėti už atliktą darbą, net ir tada, jei jai dar nesumokėjo jus pasamdžiusi įmonė. (*Pastaba: tam tikros išimtyys yra taikomos agentūroms, dirbančioms pramogų ir modelių verslo sektoriuose*).
- Raštiškai pateikti išsamią informaciją apie siūlomą darbą jus samdančioje įmonėje, t.y. nurodyti samdančios įmonės pavadinimą, darbo pradžios datą, numatomą darbo trukmę, darbo pobūdį ir vietą, darbo valandas, bet kokius galimus sveikatos ir saugos pavojus bei priemones, kurių samdančioji įmonė ėmėsi, siekdama šiuos pavojus kontroliuoti, šiam darbui reikalingą darbo patirtį, apmokymus ir kvalifikacijas, išlaidas, kurias reikės apmokėti bei darbo užmokesčio tarifą.

Agentūra negali imti mokesčio už:

- Agentūros negali prašyti, kad joms sumokėtumėte už surastą darbą arba darbo ieškojimo pastangas. (*Pastaba: tam tikros išimtyys yra taikomos agentūroms, dirbančioms pramogų ir modelių verslo sektoriuose*).

- Negali jūsų priversti naudotis apmokamomis paslaugomis (pvz.: surašyti gyvenimo aprašymą), ir tai pateikti kaip būtiną sąlygą, be kurios negali ieškoti jums darbo.

Jūsų teisės, susijusios su paslaugomis, už kurias agentūra gali imti mokesťį:

- Jei jums suteikiamos paslaugos, už kurias gali būti imamas mokestis, jums privalo pateikti raštišką ir išsamų paslaugos(-ų) aprašymą, kuriame turi būti taip pat nurodytos jūsų teisės dėl atsisakymo ar nutraukimo, bei prieš kiek laiko turite apie tai pranešti.
- Jei agentūra ima mokesťį už tam tikras suteikiamas paslaugas, pvz.: gyvenamąjį būstą, transportą ar apmokymus, jūs galite šių paslaugų bet kada atsisakyti ir dėl to negausite jokios nuobaudos. Tačiau privalote raštu pranešti agentūrai prieš 10 darbo dienų, jei norite atsisakyti gyvenamojo būsto, ir prieš 5 darbo dienas, jei norite atsisakyti bet kokių kitų paslaugų.

Ko agentūra negali padaryti:

- Ji negali jums neišmokėti atlyginimo dėl to, kad nepateikėte pasirašyto darbo valandų apskaitos žiniaraščio (tačiau įdarbinimo verslas turi turėti galimybę įsitikinti, kad jūs iš tiesų dirbote).
- Jei esate įdarbintas pagal darbo sutartį, jums negali būti skirta nuobauda už tai, kad nusprendėte nebedirbti savo darbo.
- Ji negali jums sutrukdyti pereiti į nuolatinės pareigas įmonėje, kurioje dirbote kaip laikinas darbuotojas, ir tik labai nedaugeliu atvejų ji gali už tai imti iš įmonės mokesťį (kuris kartais vadinamas "nuo laikino prie nuolatinio").
- Agentūra negali jums drausti užsiregistruoti kitose agentūrose.

Privatumo ir asmeninės informacijos klausimai

- Neturėdama jūsų sutikimo, agentūra negali atskleisti jūsų duomenų trečiajai šaliai (išskyrus tuos atvejus, kai ieškoma darbo teisiniame procese, arba kai duomenys atskleidžiami bet kokiai profesinei organizacijai, kurios narys esate) arba jūsų dabartiniam darbdaviui.
- Prieš pristatydama jus samdančiai įmonei, agentūra privalo

patvirtinti jūsų tapatybę, todėl jūsų prašys pateikti tam tikrus dokumentus, pvz.: gimimo liudijimą ar pasą.

Sveikata ir sauga

- Agentūros privalo pateikti užklausimus samdančioms įmonėms apie su sveikata ir sauga susijusius pavojus.

Jei turite nuosavą įmonę

- Jei esate įregistruotas kaip juridinis asmuo darbo ieškotojas (t.y. jei turite savo nuosavą įmonę arba dirbate uždaroje akcinėje bendrovėje), jums automatiškai galioja šios taisyklės, tačiau jūs turite teisę pranešti savo agentūrai, kad atsisakote pasiūlymo, dar prieš pristatant jus samdančiai įmonei. Agentūros neturi teisės pateikti sąlygos, kad savo paslaugas teiks priklausomai nuo juridinio asmens – darbo ieškotojo atsisakymo.

Atminkite:

- Agentūra negali garantuoti, kad suras jums darbą.

Jūsų, kaip agentūros įdarbinto dirbančiojo, teisės – kiti įstatymai

Paprastai agentūrų įdarbinti dirbantieji yra laikomi 'darbininkais', o ne 'darbuotojais'. Kaip "darbininkas" jūs turite šias įdarbinimo teises:

- Teisę į apmokamas atostogas, poilsio pertraukėles ir darbo laiko apribojimus
- Teisę, kad iš jūsų atlyginimo nebūtų atliekami neteisėti atskaičiavimai
- Teisę į nacionalinį minimalų darbo užmokestį
- Teisę nebūti diskriminuojamam, kaip numatyta lygių galimybių įstatymuose
- Teisę į apsaugą pagal sveikatos ir saugos įstatymus.

Tačiau kitaip negu "darbuotojai", "darbininkai" paprastai negali gauti išėtinės pašalpos arba pateikti nusiskundimo dėl neteisingo atleidimo iš darbo. Jei norite gauti daugiau informacijos apie šias bei kitas įdarbinimo teises, kreipkitės į Acas, kurio kontaktinius duomenis rasite šio leidinio paskutiniame puslapyje.

Įdarbinimo agentūrų standartų inspekcija – mūsų veikla

Įdarbinimo agentūrų standartų inspekcija (EAS) yra Verslo, įmonių ir reglamentavimo reformų departamento (BERR) dalis. Mes atsakome už 1973 m. Įdarbinimo agentūrų įstatymo (Įstatymo) nuostatų bei su juo susijusių Veiklą reguliuojančių taisyklių, kurios reguliuoja privatų įdarbinimo verslą, įgyvendinimą. Įdarbinimo agentūrų standartų inspekcija nagrinėja visus rimtus skundus dėl agentūrų darbo, kurie patenka į įstatymų, kurių įgyvendinimą ji prižiūri, rėmus.

Įstatymuose yra numatyti minimalūs veiklos standartai, jų tikslas yra apsaugoti darbo ieškotojų, darbdavių ir samdančių įmonių, kurios naudojasi įdarbinimo agentūrų paslaugomis, interesus.

Įdarbinimo agentūrų standartų inspekcijos inspektoriai turi įgaliojimus įeiti į patalpas, kurios, jų manymu, yra naudojamos kaip įdarbinimo agentūros, ir peržiūrėti ten laikomus įrašus ir dokumentus, sutinkamai su Įstatymu ar Veiklą reguliuojančiomis taisyklėmis.

Įdarbinimo agentūrų standartų inspekcija gali patraukti atsakomybėn įdarbinimo agentūras dėl įstatymų pažeidimų, ji taip pat gali kreiptis į Darbo tribunolą su prašymu, kad agentūroms, kurios buvo pripažintos kaip netinkamos, būtų uždrausta toliau tęsti savo veiklą arba prisidėti prie kitos agentūros tęsiamos veiklos.

Įdarbinimo agentūrų standartų inspekcijos pagalbos linijos telefonu (**0845 955 5105**), yra konsultuojami darbininkai, agentūros, darbdaviai bei kiti suinteresuoti asmenys apie įstatymus bei inspekcijos darbą.

Norėdami gauti daugiau informacijos apie įdarbinimo agentūrų veiklą reguliuojančius įstatymus, apsilankykite tinklalapiuose:

www.direct.gov.uk/agencyworkers

www.businesslink.gov.uk/employmentagencies

Konfidencialumas ir informacijos atskleidimas

Visi Įdarbinimo agentūrų standartų inspekcijos gauti skundai yra konfidencialūs, todėl jūsų tapatybė bus atskleista agentūrai tik tuomet, jei būsite tam davę savo raštišką leidimą. Tačiau kai kuriais atvejais, pvz.: nagrinėjant nusiskundimą dėl atlyginimo nemokėjimo, yra neįmanoma išnagrinėti skundą, jei jūs Įdarbinimo agentūrų standartų inspekcijai nedavėte leidimo atskleisti savo tapatybės agentūrai. Jei

nežinote, kaip jums pasielgti, kreipkitės į mus pagalbos ir patarimų.

Kaip pateikti skundą

Jei norite pateikti skundą, galite užpildyti skundų formą BERR tinklalapyje, nusiųsti elektroninį laišką EAS inspekcijos el. pašto adresu, nusiųsti skundą paštu arba paskambinti telefonu į pagalbos liniją (kontaktiniai duomenys pateikti žemiau).

Kaip su mumis susisiekti

Paštu:

Employment Agency Standards Inspectorate (Įdarbinimo agentūrų standartų inspekcija)

Department for Business, Enterprise & Regulatory Reform
(Verslo, įmonių ir reglamentavimo reformų departamentas)
Bay 487
1 Victoria Street
London SW1H 0ET

Telefonu:

Įdarbinimo agentūrų standartų pagalbos linija

Jei norite pasikonsultuoti įdarbinimo agentūrų įstatymų klausimais arba jei norite pateikti skundą dėl agentūros darbo. Tel.: **0845 955 5105**

Elektroniniu paštu:

eas@berr.gsi.gov.uk Taip pat galima užpildyti skundų formą BERR tinklalapyje www.berr.gov.uk/whatwedo/employment/employment-agencies

Faksu:

020 7215 0227

Naudingi kontaktai

Acas

Viešoji įstaiga, skatinanti gerus darbo santykius, nemokamai konsultuoja įdarbinimo teisių bei su darbo sutartimis susijusiais klausimais. Skambinkite į pagalbos liniją tel.: **08457 474747** arba apsilankykite www.acas.org.uk

Žemės ūkio sektoriaus atlyginimų pagalbos linija (Agricultural Wages Helpline)

Anglijoje ir Velse skambinkite
0845 000 0134

Škotijoje skambinkite
0131 244 6392

Transliavimo, pramogų, kino ir teatro sąjunga (Broadcasting Entertainment Cinematograph and Theatre Union (BECTU))

Nepriklausoma sąjunga, atstovaujanti Didžiosios Britanijos kino pramonės bei susijusių sektorių dirbantiesiems. Tel.: **020 7346 0900** arba apsilankykite www.bectu.org.uk

Piliečių konsultacinis biuras (Citizens Advice Bureau)

Piliečių konsultacinis biuras nemokamai ir konfidencialiai konsultuoja įvairiais klausimais. Norėdami susirasti artimiausią skyrių, ieškokite prie "C" raidės telefonų knygoje arba apsilankykite www.citizensadvice.org.uk

Directgov

Jei norite internete rasti informacijos apie įdarbinimo teises ir pareigas, apsilankykite www.direct.gov.uk/employees

Lygių galimybių ir žmogaus teisių komisija (Equality and Human Rights Commission)

Komisija teikia informaciją ir konsultuoja diskriminacijos ir žmogaus teisių klausimais. Apsilankykite www.equalityhumanrights.com arba skambinkite tel.: Anglijoje **0845 604 6610**, Škotijoje **0845 604 5510**, Velse **0845 604 8810**.

Equity

Profesinė sąjunga atstovaujanti pramogų verslo atstovams. Norėdami gauti daugiau informacijos ar rasti kontaktinius duomenis, apsilankykite www.equity.org.uk

Brigadininkų licencijavimo įstaiga

Norėdami gauti informacijos apie brigadininkus arba agentūras, dirbančias žemės ūkio ar maisto perdirbimo pramonės sektoriuje, skambinkite tel.: **0845 602 5020** arba apsilankykite www.gla.gov.uk

Sveikatos ir saugos vykdomoji įstaiga (Health and Safety Executive)

Jei norite išsakyti savo susirūpinimą dėl sveikatos ir saugos darbe, darbo valandų ar asmeninių apsaugos priemonių (PPE) naudojimo, skambinkite į informacinę liniją tel.: **0845 345 0055** arba apsilankykite www.hse.gov.uk

Jos Didenybės mokesčių ir muitinės tarnyba (HM Revenue & Customs)

Iškilus klausimams dėl mokesčių, nacionalinio draudimo ir mokėjimo ligos atveju, apsilankykite www.hmrc.gov.uk Artimiausią skyrių rasite telefonų knygoje.

Vidaus reikalų ministerija – JK pasienio tarnyba (Home Office – UK Border Agency)

Jei norite gauti informacijos apie pasienio kontrolę, gyvenimą ir darbą JK, o taip pat apie Darbininkų registravimo programą, apsilankykite www.ukba.homeoffice.gov.uk

Informacijos komisaras (Information Commissioner)

Nepriklausoma JK įstaiga, kuri buvo įsteigta siekiant skatinti priėjimą prie oficialios informacijos, vadovaujantis Laisvos informacijos įstatymu, bei saugoti asmeninę informaciją, vadovaujantis Duomenų apsaugos įstatymu. Norėdami gauti informacijos arba pasikonsultuoti, skambinkite tel.: **08456 30 60 60** arba apsilankykite www.ico.gov.uk

Nacionalinio minimalaus darbo užmokesčio pagalbos linija (National Minimum Wage Helpline)

Norėdami gauti daugiau informacijos apie tai, kaip jums turėtų būti mokama arba jei manote, kad jūsų gaunamas atlyginimas yra mažesnis negu įstatymų numatytas minimalus darbo užmokestis, skambinkite tel.: **0845 6000 678**.

Imigracijos tarnybos komisaro skyrius (Office of the Immigration Services Commissioner (OISC))

OISC yra JK vyriausybinių įstaigų, reguliuojanti asmenų bei organizacijų, teikiančių konsultacijas imigracijos klausimais ir/ arba imigracijos paslaugas JK, veiklą. Daugiau informacijos rasite tinklalapyje www.oisc.gov.uk

Samdymo darbai ir įdarbinimo konfederacija (Recruitment and Employment Confederation (REC))

REC yra pagrindinė šios srities asociacija, atstovaujanti privačiam įdarbinimo verslui. Agentūros narės turi vadovautis jų Veiklos nuostatais. Apsilankykite tinklalapyje www.rec.uk.com, kur rasite daugiau informacijos, įskaitant asociacijos narių duomenis.

Modelių verslo agentų asociacija (The Association of Model Agents)

Konsultuoja ir teikia informaciją apie modelių verslą.

11-19 Fashion Street

London E1 6PX

Tel.: **020 7422 0699**

(tinklalapio nėra, el. pašto adresas: amainfo@btinternet.com)

Profesinių sąjungų kongresas (Trades Union Congress)

Migrant Workers Project (Darbininkų migrantų projektas)

Congress House

Great Russell Street

London WC1B 3LS

“Žinokite savo teises”

Tel.: **0870 600 4882**

Šiaurės Airijoje**ŠI Įdarbinimo ir mokymosi departamentas (Department for Employment and Learning (NI))**

Įdarbinimo santykių politikos ir įstatymų leidybos skyrius

Tel.: **028 9025 7493**

www.delni.gov.uk

Darbo santykių agentūra (Labour Relations Agency (LRA))

Šiaurės Airijoje

Tel.: **028 9032 1442**

www.lra.org.uk

Nacionalinio minimalaus darbo užmokesčio pagalbos linija (National Minimum Wage Helpline)

Šiaurės Airijoje

0845 6500 207

Airijos profesinių sąjungų kongreso Šiaurės Airijos komitetas (Northern Ireland Committee of the Irish Congress of Trade Unions)

4-6 Donegall Street Place

Belfast BT1 2FN

Tel.: **02890247940**

www.ictuni.org

Directgov

Public services all in one place
www.direct.gov.uk

Printed in the UK on recycled paper containing a
minimum of 75% post consumer waste.

Department for Business, Enterprise & Regulatory Reform
www.berr.gov.uk

First published February 2009. Crown Copyright.
BERR/Pub 8829/02/09/NP.
URN 09/686